

der tidligere har været fremført, lige saa lidt som at tage Enkelthederne i Lovforslaget op.

Ved disse mere almindelige Bemærkninger har jeg saa indledet disse Lovforslags Behandling i dette Ting. Man har paa Forhaand sagt, at Lovforslagene ville møde Modvillie her, jeg mener, at det kan man tidsnok se, naar den kommer, og derfor vil jeg ikke paa Forhaand gaa ud fra, at Lovforslagene skulde møde Modvillie i dette Ting. Jeg vil derimod mene, at ligesom vi tidligere have set, at det daværende Landsting har været medvirkende til Bevarelsen af vor Folkekirke, saaledes kunne vi ogsaa opnaa at se, at det nuværende Landsting gaar en lignende Vej og arbejder hen til en saadan Organisation af Menigheden, som her tilsigtes. Med disse Ord være Lovforslagene anbefalede til Tingets Velvillie.

Goos: Det fremgaar ved første Øjekast paa det Kompleks af Kirkelovforslag, som foreligger for Tinget, at de alle dreje sig om en Organisation eller Virksomhedsordning for de enkelte Menigheders Vedkommende, og kun for disse. Der er intet i disse Lovforslag, som drejer sig om Spørgsmaalet om Organisationen af den samlede evangelisk-lutherske Menighed som Helhed her i Danmark. Alligevel kan det ikke nægtes, at de staa i nogen Forbindelse med Organisationen af den danske Folkekirke som Helhed. Den Forbindelse anførte den højtærede Minister selv, idet han udtalte, at disse Lovforslag, særlig Lovforslaget om Dannelse af Menighedsraad for de enkelte Menigheder, skal være — som det er udtrykt — et Skridt hen ad den Vej, der betegnes ved Grundlovens § 75: Folkekirkens Forfatning ordnes ved Lov, en Begyndelse, et grundlæggende Skridt hen derimod. Saa vidt jeg husker, har den højtærede Minister ogsaa i det andet Ting udtalt, at han for sit Vedkommende følte sig bunden til at virke for Realisationen af denne Forfatning, som er lovet Folkekirken ved Grundloven, ligesom enhver Rigsdagsmand maatte føle sig bunden ved dette i Grundloven givne Løfte; og som Følge deraf betragtede han, som vi nys hørte, disse Lovforslag som en Indledning til en Kirkeforfatning. Saa rejser der sig naturligt for dette Ting først det Spørgsmaal: Skulle vi overhovedet støtte en Bestræbelse for at fyldestgøre Grundlovens § 75; skulle vi overhovedet tage det Spørgsmaal op, er Tiden kommen, hvor Kirkeforfatningen kan blive ordnet ved Lov?

Om dette Spørgsmaal, som altsaa staa i en vis, om endogsaa kun løs og middelbar, Forbindelse med det foreliggende Lovforslag, er jeg overbevist om, at dette Tings Flertal vil føle sig bundet til at besvare bekræftende, baade af Overbevisning og af Hensyn til vedkommende Paragraf i Grundloven, saa at det vil give al mulig Støtte til, at denne Grundlovsparagraf kan blive opfyldt. Det er gaaet meget uheldigt med denne Grundlovsparagrafs Udførelse i Livet. Der er kun gjort Tilløb til dens Iværksættelse, og de have aldrig ført til Maalet. Det har vel sin Forklaring paa en dobbelt Maade. Den ene Hindring, tror jeg, maa findes hos Kirken selv. Der har i tidligere Tider været og er vel ogsaa til Dels endnu en Retning inden for Folkekirken, som meget bestemt har taget Ordet mod en Fyldestgørelse af denne Paragraf i Grundloven. For denne Retning er Friheden for Folkekirken alt, saa lidt Styreheden som muligt. Naar man opnaaede Frihed for Præsten med Hensyn til Bekendelsen og Frihed for Menighedsmedlemmerne med Hensyn til de forskellige Baand, som Sognegrænser osv. kunde lægge paa dem, altsaa naar Præstefrihed og Menighedsfrihed var naaet, naar enhver kunde bevæge sig inden for en meget løs Ramme, efter sit eget Hovede, saa var Idealet tilstrækkelig fyldestgjort, og det var urimeligt at skabe ny, bindende Rammer, som kun kunde have i Tvang. Denne Retning har nu vistnok i Tidernes Løb opgivet en Del af den strenge Fastholden ved sit Standpunkt, og den hviler ogsaa kendelig paa en Miskendelse af, at der maa være en vis retlig Organisation, et vist Baand; det er uundgaeligt og nødvendigt for ethvert Samfund, der overhovedet træder udvortes frem, og som særlig træder frem, som Folkekirken gør, i det retligt bestemte Forhold til Folket, til Staten, som Grundloven hjemler. Man kan paa dette Samfund ikke undgaa visse Baand, som maa binde baade Præst og Menighedsmedlemmer i alt Fald til dette, at Kirken skal være evangelisk-luthersk, thi ellers er den ikke det, som Grundloven kalder Folkekirke.

Der er vel ogsaa en anden Retning inden for Kirken, som føler sig mere beroliget, kan jeg sige, ved den nuværende Mangel paa Organisation, den nuværende Statsstyrelse af Kirken, fordi denne jo faktisk har indrømmet en stor Frihed for Kirken inden for de Lovgrænser, som ere ret rummelige, og som vilde føle sig mere tilfredsstillet ved at bevare denne faktiske Frihed inden for en velvillig og liberal